

Lausuntopyyntö muutosesityksestä Puhas Oy:n järjestämään täydentävään pakkausjätekeräykseen, ekopisteet

KH 18.08.2025 § 300

899/14.06.00.08/2025

Joensuun alueellinen jätelautakunta on kokouksessaan 22.5.2025 § 22 päättänyt esittää Joensuun kaupungille, että se hyväksyy Penttiläntien varressa Suvantosillan alla sijaitsevan ekopisteen lopettamisen. Alueellinen jätelautakunta on toimittanut kaupungille lausuntopyynnön asiasta.

Jätelain 47 §:n perusteella kunta voi osana 5 luvun mukaan järjestämäänsä jätehuoltoa täydentää käytöstä poistettujen tuotteiden kuljetusta ja vastaanottoa siltä osin kuin tuottaja ei sitä järjestä. Tällöin käytöstä poistetut tuotteet on toimitettava tuottajan järjestämään jätehuoltoon. Kunnallisen jätehuoltoyhtiö Puhas Oy:n ylläpitämät ekopisteet täydentävät pakkausjätteiden tuottajayhteisöjen järjestämää keräysverkostoa jätelautakunnan toimialueella. Ekopisteellä tarkoitetaan pakkausjätteille (kartonki-, lasi-, muovi- ja metallipakkaukset, ml. pienmetalli) järjestettyä alueellista keräyspaikkaa.

Joensuun alueellisen jätelautakunnan perustamissopimuksen mukaan jätelautakunta määrää jätteen keräyspaikasta kuntien esitysten perusteella. Jätelautakunnan 19.12.2024 § 36 hyväksymän jätehuollon palvelutasomäärityksen mukaan ekopisteverkoston laajuutta tarkastellaan vuoden 2025 aikana. Palvelutasomäärityksen mukaan

- jokaisessa vähintään 300 asukkaan taajamassa on ekopiste, jossa kerätään kartonki-, lasi- ja metallipakkauksia. Puhas järjestää täydentävää keräystä, joka sijoitetaan alueille, joille Rinki ei ole järjestänyt ekopisteitä.
- Puhaksen ylläpitämällä ekopisteillä kerätään vähintään lasi- ja metallipakkauksia. Keräyspaperin tuottajayhteisöjen kanssa tehdään yhteistyötä, jotta pisteillä kerättäisiin myös keräyspaperia. Pisteillä voidaan kerätä myös kartonki- ja muovipakkauksia sekä uudelleenkäytettäviä tekstiileitä.
- Puhas järjestää muovipakkausten keräyksen jokaiseen kuntaan, mikäli Rinki ei sitä järjestä. Joensuussa keräys järjestetään mahdollisuuksien mukaan myös kullakin palvelualueella.
- Uudelleenkäytettävien tekstiilien keräys on järjestetty vähintään yhdellä ekopisteellä jokaisessa kunnassa. Puhas tarjoaa tarvittaessa keräyspaikan tekstiilikeräystä järjestävälle yhteistyökumppanille ekopisteen yhteydessä. Keräyksellä tarkoitetaan hyväkuntoisia vaatteita ja tekstiilejä, jotka kelpaavat uudelleenkäyttöön sellaisenaan.
- Ekopisteiden keräyskapasiteetti on riittävä ja pisteet ovat siistejä. Lajitteluohjeet on merkitty selkeästi. Noudatetaan pakkausjätteiden tuottajayhteisöjen lajitteluohjeita.

Jätehuollon palvelutasomäärityksen yhteydessä Pohjois-Karjalan ELY-keskus totesi lausunnossaan, että se pitää tärkeänä Puhas Oy:n järjestämää täydentävää ekopisteverkostoa. ELY-keskus esitti, että pisteille pyritään järjestämään eri jakeiden keräys mahdollisimman laajasti. Kierrätysvelvoitteisiin pääsemiseksi on ELY-keskuksen mukaan tärkeää, että vähintään kaikissa suuremmissa taajamissa olisi mahdollisuus toimittaa kierrätettäviä jätteitä aluekeräykseen.

Nykyisen ekopisteverkoston tarkastelu

Jätelautakunnan toimialueella on 42 Rinki-ekopistettä, joista 29:ssä kerätään kaikkia neljää pakkausjätelajia ja 13 pisteessä kartonki-, lasi-, ja metallipakkauksia sekä pienmetallia. Pisteet sijaitseva taajamissa seitsemää pistettä lukuun ottamatta. Jätelautakunta tai Puhas Oy eivät voi päättää Rinki-ekopisteverkostosta, vaan se on

pakkausten tuottajayhteisöjen jätelain nojalla järjestämä kuluttajapakkausten keräysjärjestelmä. Rinki-ekopisteverkostoa on uudistettu valtioneuvoston asetuksen pakkauksista ja pakkausjätteistä 1029/2021 10 §:ssä vastaanoton järjestämisestä säädettyjen vähimmäisvaatimusten voimaantulon 1.7.2023 perusteella. Keräysjärjestelmä on toimialueella pääosin hyvin saavutettava ja nykyisin muovipakkauksia kerätään kaikissa taajamissa Rinki-ekopisteellä. Ajantasaiset tiedot Rinki-ekopisteiden sijainnista ja kerättävistä jätelajeista löytyvät verkkosivulta www.rinkiin.fi.

Puhas Oy:n ylläpitämiä ekopisteitä, joilla täydennetään pakkausten tuottajayhteisöjen keräysjärjestelmää, on jätelautakunnan toimialueella 17. Lisäksi Polvijärven ja Kontiolahden jäteasemien ulkopuolla on pakkausjätteiden keräysastioita. Pisteistä 15 sijaitsee haja-asutusalueella ja niissä kerätään lasi- ja metallipakkauksia. Kaksi pistettä sijaitsee taajamissa ja niissä kerätään myös kartonkipakkauksia. Luettelo pisteistä on asian oheismateriaalina.

Tarkastelun perusteella valtaosa nykyisistä pisteistä on tarpeellisia ja niille tuodaan lasi ja metallipakkauksia. Kattavimmin (10 kpl) Puhas Oy:n ylläpitämiä pisteitä on Ilomantsissa, joka on pinta-alaltaan suuri kunta ja jossa lasin ja metallin ekopistekeräystä on järjestetty haja-asutusalueella jo kauan. Muissa toimialueen kunnissa on 1–3 Puhas Oy:n ylläpitämää pistettä kussakin.

Nyt tehdyn tarkastelun perusteella tuottajien keräystä täydentävään ekopisteverkostoon ei esitetä merkittävää muutosta. Kolme pistettä esitetään poistettavaksi. Säilytettävän ekopisteverkoston osalta säästöä ylläpitokustannuksiin haetaan tarkistamalla jäteastioiden tyhjennysrytmiä ja astiamitoitusta. Tavoitteena on vähentää jätteenkuljetuksesta aiheutuvia päästöjä harventamalla vuosittaisia tyhjennyskertoja. Tyhjennysten lisäksi kustannuksia aiheutuu pisteiden asiattoman käytön vuoksi tarvittavasta pisteiden siivoamisesta, joten kierrätettävien jättejakeiden saantoja ja keräyksestä sekä kunnossapidosta aiheutuvia kustannuksia seurataan jatkossakin. Puhas Oy:n näkemyksen mukaan keräyksen jatkaminen on nykyisellään tarpeellista.

Ekopisteillä kerättävien jätelajien lisäämistä ei esitetä. Haja-asutusalueen ekopisteillä kerättävien jätelajien lisääminen kartonki- ja muovipakkauksilla tarkoittaisi jätteenkuljetuksen ja sen päästöjen lisääntymistä. Arvioituun pakkausten saantoon nähden kuljetuspäästöt ja -kustannukset olisivat suuret. Rinki-ekopisteet, joilla kerätään useimmiten myös kartonki- ja muovipakkauksia, ovat mm. kauppa-asioinnin yhteydessä hyvin saavutettavia. Puhas Oy selvittää mahdollisuutta muovipakkausten keräyksen järjestämiseen jäteasemien yhteydessä, mikä parantaisi palvelutasoa jäteasema-asioinnin osalta.

Täydentävän ekopistekeräyksen kustannusvaikutus on alle 80 senttiä (alv. 25,5 %) vakinaisen ja alle 40 senttiä (alv 25,5 %) vapaa-ajan asunnon vuosittaisessa perusmaksussa nykyisellä verkostolla. Kustannusvaikutus pisteiden poistamisesta arvioidaan pieneksi. Säilytettävien pisteiden tyhjennysvälien ja astiamitoituksen tarkistamisella voidaan lisäksi saada hieman säästöä kustannuksiin.

Joensuussa poistettavaksi esitettävä piste

Joensuussa poistettavaksi esitetään kantakaupungissa Penttilänkadulla Suvantosillan alapuolella sijaitsevaa ekopistettä, jolla kerätään lasi-, metalli- ja kartonkipakkauksia. Piste sijaitsee kerrostalovaltaisella alueella, joten pakkausjätteiden keräys on järjestetty kunkin taloyhtiön toimesta asuinkiinteistöillä. Tikkamäen pientaloalue alkaa ratapihan toiselta puolelta. Lähimmät Pielisjoen itäpuolella sijaitsevat pisteet sijaitsevat 1,4 kilometrin päässä Niinivaaralla, 2,7 kilometrin päässä Vehkalahdella ja 2,6 kilometrin päässä Karsikossa kauppapaikkojen yhteydessä, joten ne ovat luontevia asiointisuuntia pientaloasukkaille. Poistettavaksi esitettävän pisteen jätemäärät ovat olleet pieniä, mutta pisteetä on aiheutunut huomattavia kunnossapitokustannuksia.

Oheismateriaalina lausuntopyyntö ja selvitys täydentävästä ekopisteverkostosta 2025.

Valimstelija: hallintopalvelut

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

todeta lausuntonaan, että se ei näe yllä selvitetyn perustein estettä Penttilänkadun varressa Suvantosillan alla sijaitsevan ekopisteen lopettamiseen.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Pekka Kukkonen ei esteellisenä (Puhas Oy:n hallituksen jäsenyys) osallistunut asian käsittelyyn ja päätöksen tekoon.